

Hieronder vindt u alle vlinder- en libellenwerkgroepen. Tenzij anders vermeld, zijn onderstaande werkgroepen vlinderwerkgroepen.

Achterhoek

Silvia Reinderink
Beatrixstraat 2a
7151 DL Eibergen

Insectenwerkgroep

Alblasserwaard
Leo van Beest
Nachtegaallaan 15
3362 NK Sliedrecht
leovanbeest@freeler.nl

Alphen aan den Rijn

Dinky van Berkel
Kromme Aarweg 3a
2403 NB Alphen a/d Rijn
stef.strik@planet.nl

Amersfoort

Monique Heijink
Mandolinestraat 14
3822 DW Amersfoort
r.deman@archis.nl

Apeldoorn

Arend van Werven
Honte 3
7333 HR Apeldoorn
avwerven@wish.nl

IVN Bakel/Milheeze

Toni van der Elsen
Antoon Coolenstraat 64
5421 RC Gemert

Barneveld

Anko de Graaff
Vliegersveldenlaan 30
3771 XG Barneveld
a.m.degraaff@vet.uu.nl

Bergeyk/Eersel

Wil van Herk
Laaghuizerweg 5
5521 LB Eersel
wil.lia.van.herk@wolmail.nl

Bijloop en Turfvaart

Marga van Hassel
Zundertseweg 66
4715 CK Rupphen

Vlinder- en libellenwerkgroep Brabant Oost

Dick Rakhorst
Fokkershoek 29
5473 VD Heeswijk
gdrakhorst@home.nl

Insectenwerkgroep Culemborg

Annette van Berkel
Akkerwinde 9
4102 JJ Culemborg
ahvanberkel@planet.nl
www.nvwc.nl

Donatiebedrag omhoog

Wegens de toegenomen kosten hebben wij moeten besluiten het minimumbedrag voor donateurs die het tijdschrift ontvangen te verhogen naar € 25,- per jaar. Voor donateurs jonger dan 18 of ouder dan 65 jaar wordt het minimumbedrag € 20,-. Deze bedragen zullen de komende drie jaar in ieder geval gelijk blijven. Voor donateurs die geen tijdschrift ontvangen is de hoogte van de donatie vrij.

Leerkrachten gezocht!

De Vlinderstichting ontwikkelt regelmatig nieuw lesmateriaal. Over dagvlinders, nachtvinders of libellen, voor het basisonderwijs of voortgezet onderwijs, voor in de klas of voor buiten. De Vlinderstichting heeft alle kennis over vlinders en libellen in huis, maar is op zoek naar mensen die vanuit de praktijk van het lesgeven structureel willen meedenken over de ontwikkeling van lesideeën. Wij zijn op zoek naar mensen die:

- ervaring hebben in het onderwijs
 - conceptmaterialen van commentaar willen voorzien
 - twee keer per jaar een avondje naar Wageningen willen komen om conceptmaterialen of nieuwe ideeën te bespreken
 - eventueel het materiaal ook in de praktijk willen testen
- Behalve een reiskostenvergoeding en af en toe een kleine vergoeding wanneer een project dit mogelijk maakt, hebben we financieel niet veel te bieden. Wel zorgen we voor een gezellig avondje en ontvangt u uiteraard een exemplaar van ontwikkelde materialen.

Meer informatie: vivian.siebering@vlinderstichting.nl of 0317-467346.

Waarnemingen doorgeven nu ook online

Kijken naar vlinders en libellen is leuk, maar voor veel mensen is het iedere keer toch weer een hele opgave om de waarnemingen door te geven. Gelukkig beseffen veel mensen

Hoe gaat het met de atlas?

De nieuwe atlas dagvlinders is een arbeidsintensief project. Door grote drukte bij onze medewerkers gaat het langer duren voor de atlas af is dan eerder werd gehoopt. Om de vaart er weer in te krijgen is nu een deskundige freelance-medewerker ingezet voor het schrijfwerk. Consequentie van de vertraging is, dat de verspreidingskaartjes die al enige tijd gereed waren, geactualiseerd moeten worden. Deze zijn gebaseerd op de gegevens tot en met 2000. In de vernieuwde kaartjes zullen de gegevens van 1995 tot en met 2003 worden verwerkt. De verwachting is nu, dat de atlas eind 2005 zal verschijnen.

Het is overgens nog steeds mogelijk uw naam te verbinden aan een van de vele vlindersoorten in de atlas. Dit kan al voor € 150,- per soort. Wanneer u dat wilt, wordt uw naam bij de soorttekst gepubliceerd en uiteraard krijgt u een exemplaar van de atlas. Naast soort sponsoring kunt u natuurlijk ook een algemene bijdrage geven voor de atlas. Want alle bijdragen (op giro 5134425 onder vermelding van 'bijdrage Atlas Dagvlinders') zijn vanzelfsprekend van harte welkom.

Op onze website www.vlinderstichting.nl kunt u als voorbeeld de concept-soortbeschrijving van het gentiaanblauwtje vinden. Ook een overzicht van de gesponsorde vlinders is daar te zien. U vindt er ook meer informatie over de atlas en sponsoring van soorten. Of neem contact op met Liesbeth van Agt (e-mail liesbeth.vanagt@vlinderstichting.nl of tel. 0317 467346). Voor bedrijven zijn er nog andere sponsormogelijkheden. Ook daarover vindt u informatie op www.vlinderstichting.nl of via José Kok (jose.kok@vlinderstichting.nl of tel. 0317 467346).

het belang hiervan, zodat er ieder jaar vele tienduizenden waarnemingen binnen komen, zowel op formulier als via computerbestanden. Nadeel is dat het zo een jaar duurt voor de waarnemingen verwerkt zijn. Om het doorgeven sneller en makkelijker te maken heeft De Vlinderstichting nu de mogelijkheid gemaakt waarnemingen online door te geven. Via onze website www.vlinderstichting.nl kunt u uw waarnemingen op ieder gewenst moment doorgeven. Toegang heeft u via uw waarnemersnummer en een wachtwoord. U kunt ook al doorgegeven waarnemingen wijzigen of verwijderen als u fouten ontdekt.

In de toekomst willen we deze 'eenvoudige' invoermodule gaan uitbreiden. Zo kan er een koppeling komen met al uw (ook oudere) waarnemingen, komen er online verspreidingskaartjes en vliegtijdgrafieken. We hopen dat we hiermee tegemoet komen aan de vraag van veel waarnemers om online waarnemingen door te geven en te bekijken. Omdat dit jaar

nog een testfase is, hopen we dat iedereen opbouwende ideeën aan ons doorgeeft, zodat we het systeem verder kunnen verbeteren.

Butterfly Conservation Europe in wording

Bescherming van vlinders houdt niet op aan de landsgrenzen. Uit veel publicaties is gebleken dat ook elders in Europa soorten zeldzaam worden of aan steeds grotere bedreigingen bloot staan. Om die reden hebben De Vlinderstichting, Butterfly Conservation UK en het Instituut voor Natuurbehoud het initiatief genomen tot oprichting van Butterfly Conservation Europe. De nieuwe organisatie gaat zich inzetten voor de bescherming van vlinders van Ierland in het westen tot de Oeral in het oosten. De basis zal gevormd worden door de gegevens die zijn verzameld voor het Red Data Book en de Prime Butterfly Areas. Individuen én organisaties zal worden gevraagd die gegevens aan te vullen en te actualiseren. Andere beoogde activiteiten zijn monitoring,

Den Bosch e.o.

Ko Bieman
Benedictijnenborch 20
5241 KP Rosmalen
bier1@home.nl

Den Helder

Klaas Kaag
Kofstraat 14
1784 RP Den Helder
Klaas.Kaag@hetnet.nl

KNNV afd. regio Doetinchem

Marcel Hendriks
Moerbeibloesem 29
7006 MP Doetinchem
marcelhendriks@wish.net

Dongen (Ken en Geniet)

Fia Grootzwagers
Triangellaan 17
5101 AG Dongen
fia.grootzwagers@wanadoo.nl

Drenthe

Jelle de Vries
Zuideresweg 10
9441 TZ Orvelte
r&w.ketelaar@castel.nl

Libellenwerkgroep Drenthe

Gerard Abbingh
Muddegoorn 78
9403 NK Assen
g.abbingh@hetnet.nl

Friesland

Gerard Bergsma
Bosweer 29
8426 GS Appelscha
bergsmagj@cs.com
home.wxs.nl/~msinnema/vwg

Groningen 'Stad en ommelaand'

Henk Sangers
Hemsterhuislaan 75
9752 NC Haren
h.sangers@tref.nl

Libellenwerkgroep Groningen

Dhr. B. van der Wetering
Lichtboei 259
9732 KD Groningen

Hoeksche waard

Henk Bunjes
Spuidijk 11
3262 LH Oud-Beijerland
h.bunjes@hetnet.nl
www.hwl.nl

KNNV Hoorn

Henny van de Groep
p/a Yellowlaan 24
1695 HV Blokker
hoorn@knnv.nl
www.knnv.nl/hoorn

overdracht van kennis en ervaring, educatie met betrekking tot vlinders en beheer van voor vlinders belangrijke gebieden. De website wordt het belangrijkste communicatiemiddel. Butterfly Conservation Europe wordt naar verwachting een in Nederland gevestigde stichting met een internationaal bestuur. De Vlinderstichting zal in ieder geval deel gaan uitmaken van het bestuur, evenals Butterfly Conservation UK. De oprichtingsakte zal hopelijk eind oktober bij de notaris passeren.

In 't nieuws

De Vlinderstichting was de laatste tijd veel in het nieuws. Een persexkursie in samenwerking met Vereniging Natuurmonumenten leverde naast een aantal artikelen over deze vlinder optredens van Henk de Vries op bij de TROS nieuwsshow op radio 1 en in het jeugdjournale. Naar aanleiding van een persbericht over de sterke achteruitgang van een aantal bedreigde soorten werd Chris van Swaay ook al in het jeugdjournale ondervraagd. Persberichten over de herontdekking van de veldparelmoervlinder en de purperstreepparelmoervlinder genereerden de nodige publiciteit. En Kars Veling was weer eens te horen bij het bekende radioprogramma Vroege Vogels: over het project 'Bosrandbeheer voor vlinders'.

GIFTEN

Het bedrijf Keygene te Wageningen schonk De Vlinderstichting enkele overbodig geworden maar goed bruikbare computers.

Van onze donateur mevrouw van A.P. te D.H. ontvingen wij een mooie extra gift: € 450,-. In totaal ontvingen wij naar aanleiding van onze oproep in het meinumner een kleine € 10.000 ten behoeve van onze inspanningen om te komen tot een jeugdnatuurclub. Alle gulle gevers heel hartelijk bedankt!

Vliegende herten gezocht

Het vliëgend hert is zonder twijfel een van de meest spectaculaire insecten van Nederland. Het mannetje kan wel 9 centimeter groot worden, waarbij met name de gewei-vormige kaken zeer opvallen. Het vliëgend hert is wettelijk beschermd middels de Habitatrichtlijn. Om deze bescherming op een nuttige manier uit te kunnen voeren en zo de soort ook daadwerkelijk te behouden voor Nederland is meer informatie over zijn verspreiding nodig. Omdat de soort vaak in lage aantallen voorkomt is het gericht zoeken zeer arbeidsintensief en levert relatief weinig op. Om toch informatie over de verspreiding in ons land te krijgen wordt iedereen verzocht waarnemingen door te geven.

Mannetje vliëgend hert.

Een soortgelijk initiatief in Gelderland was vorig jaar zeer succesvol en heeft 170 waarnemingen opgeleverd, waaronder een aantal van de Posbank waarvan gedacht werd dat de soort er verdwenen was. De larven van het vliëgend hert leven van dood (eiken)hout, daarom komt de soort alleen voor bij loofbossen en houtwallen. De beste trefkans is op plekken op boomstammen waar de boom bloedt, meestal op enkele meters hoogte. De plekken zijn vaak iets donkerder van kleur. Het wondvocht wordt door de dieren gedronken en zijn daarom vaak op deze plekken aan te treffen. Het vliëgend hert is actief van juni tot en met augustus. De volgende gegevens zijn van belang bij het doorgeven van waarnemingen: een korte beschrijving van het dier, de vindplaats (zo nauwkeurig mogelijk) en de datum. Verder

is informatie over gedrag zeer interessant. Waarnemingen kunnen per e-mail of post doorgegeven worden aan: eis@naturalis.nl, EIS-Nederland, antwoordnummer 10430, 2300 WB Leiden. Meer informatie over het vliëgend hert is te vinden op: www.naturalis.nl/vliëgendhert

Vlinderpostzegels

Erik Theunissen verzamelt al 17 jaar vlinderpostzegels en heeft er dus zeer vele dubbel om te ruilen of om te verkopen. Belangstelling? Neem contact op met Erik Theunissen, Jeugdstraat 63, 3500 Hasselt (België) of via erik.theunissen@versateladsl.

Insectenweekend KNNV

Het nazomerweekeinde van de Landelijke Insectenwerkgroep (LIW) van de KNNV vindt plaats op vrijdag 27 augustus t/m zondag 29 augustus. Als accommodatie is gekozen voor kampeerboerderij Het Holtingerzand te Uffelte (Zuidoost-Drenthe).

Op vrijdagavond begint het weekeinde officieel om 20.00 uur met een dialezing over de natuurgebieden in de directe omgeving. Na de lezing en op zaterdagavond zal een speciale vanglamp geplaatst worden om nachtvlinders te kunnen bekijken.

Op zaterdag en zondag worden een paar terreinen in de directe omgeving bezocht en geïnventariseerd. Zondagmiddag omstreeks 15.00 uur eindigt het weekeinde.

Voor nadere informatie en/of opgave kunt u terecht bij: Arjan van der Veen: avdveen@cuci.nl, tel. 0320 246631 en Koos van Brakel: kvanbrakel@freeler.nl, tel. 0348 417032.

Nazomeren in Niedorp

In de gemeente Nierop kunt u zaterdag 21 en zondag 22 augustus 2004 al voor de negende keer genieten van particuliere tuinen, bedrijven, hobbyisten, galeries en musea. Van 10.00 tot 17.00 uur kunt u

bij zo'n 85 deelnemers een kijkje nemen. Meer informatie? Kijk op www.nazomereninniedorp.nl.

Vogelfestival in de Oostvaardersplassen

Vogelbescherming Nederland, Staatsbosbeheer en SOVON Vogelonderzoek Nederland organiseren samen het Vogelfestival 2004. Vogel- en natuurliefhebbers van jong tot oud kunnen hun hart ophalen. Het festival vindt plaats in het centraal gelegen en vogelrijke natuurgebied de Oostvaardersplassen.

Vele standhouders zijn aanwezig met onder meer: vogelboeken, nestkasten, vogelvoer, outdoorproducten, kunst, vogel- en natuurreizen enz. U kunt deelnemen aan workshops of 'gewoon' mee met een georganiseerde vogelexcursie in de Oostvaardersplassen. Vogelexperts verzorgen interessante lezingen en doorlopend worden prachtige films vertoond.

Jongeren beleven spannende excursies, gaan braakballen pluizen of laten zich als een exotische vogel schminken. Ook kunt u uw kennis testen of een gokje wagen bij verschillende prijsvragen. Maak kans op een van de vele leuke prijzen.

Bezoek het Vogelfestival op 28 en 29 augustus a.s. in de Oostvaardersplassen, nabij het bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer, Kitsweg 1 (bij Knardijk/spoorviaduct) te Lelystad. Openingstijden van 10.00 tot 17.00 uur. Toegangspreis: vanaf 16 jaar € 7,50; kinderen gratis.

Plantenparade

De tekeningen en foto's van de zeer befaamde illustratrice/fotografe Ruth van Crevel zijn ware juweeltjes. De tentoonstelling Plantenparade in Natuurmuseum Brabant te Tilburg toont t/m 24 oktober 2004 haar werk in de Flora Malesiana, de Heukels Flora cd-rom en botanische studies. Is het kunst of alleen maar een illustratie?

Natuurmuseum Brabant, Spoor-

laan 434, 5038 CH Tilburg. Meer informatie: www.natuurmuseumbrabant.nl.

Verliefd en Verloren

Tot en met 9 januari 2005 presenteert Naturalis de tentoonstelling Verliefd & Verloren - dieren op vrijersvoeten. In een inspirerende show tonen dieren hun verleidingskunsten met gedrag, geluiden, geuren en kleuren. De bezoeker leert hoe dieren in verschillende levensomstandigheden kunnen flirten en welke gevaren ze daarbij lopen.

Naturalis, Darwinweg Leiden. Meer informatie: www.naturalis.nl

Insectenfilm Bugs! in het Omniversum

De hoofdrolspelers zijn de vlinder Papilio en de bidsprinkhaan Hierodula. De fascinerende grootbeeldfilm volgt hun levenscyclus vanaf hun geboorte tot de onvermijdelijke ontmoeting van roofdier en prooi in het regenwoud van Borneo. Naast de hoofdrolspelers komen ook vele andere bijzondere en intrigerende insecten in de film voor, die tot tweehonderdvijftigduizend maal vergroot op het scherm worden geprojecteerd.

Kijk voor meer informatie op www.giantscreenbugs.com. Omniversum, Pres. Kennedylaan 5, Den Haag; www.omniversum.nl.

Natuurwegwijzer.nl

Een aantal organisaties in Noord-Holland heeft gezamenlijk een nieuwe website ontwikkeld: www.natuurwegwijzer.nl. Deze complete informatiebron geeft informatie over alle bezoekerscentra, stiltegebieden en activiteiten in de provincie. Daarnaast geeft de site een groot aantal wandel- en fietsroutes weer met dynamische, aan de voorkeuren van de gebruiker aan te passen plattegronden. Een activiteit, een leuke excursie of een gezellig evenement in de natuur, u vindt het voortaan op www.natuurwegwijzer.nl.

Onderstaande tentoonstellingen van De Vlinderstichting zijn ondergebracht bij ExpoRent. Informatie over verhuur en beschikbare perioden is te verkrijgen bij ExpoRent, tel. 0481 420164, of exporent@ecomarkt.nl. Of kijk op www.expo-rent.org.

- *Herstel dagvlinders* gaat in op achtergronden van de achteruitgang van de dagvlinders en de mogelijkheden die er zijn voor herstel. Aan de hand van een viertal voorbeelden wordt informatie gegeven over het leven van vlinders en de eisen die ze aan hun omgeving stellen. Huurprijs: € 250,- per vier weken.
- *Vlinders in de duinen* is een fraai vormgegeven tentoonstelling over het Nederlandse duingebied en de vlinders die daar voorkomen. Met informatie over de biologie van vlinders, ecologische aspecten, leefgebieden, de achteruitgang van vlinders en de mogelijkheden voor behoud, herstel en ontwikkeling. Huurprijs: € 350,- per vier weken.
- *Vlinders in het veenweidegebied* behandelt vlindersoorten die kenmerkend zijn voor het veenweidegebied. Huurprijs: € 75,- per vier weken.
- *Tuinieren met planten en dieren* stimuleert mensen om hun tuin op een natuurvriendelijke manier in te richten en te onderhouden. De tentoonstelling wordt beheerd door De Vlinderstichting namens het platform 'Tuinieren met planten en dieren'. Huurprijs: € 125,- per vier weken.

Kop van Overijssel

Bert van Geel
De Rikking 198
8332 CK Steenwijk

Krimpenerwaard

Paul Schrijvershof
Corellistraat 14
2901 KB Capelle a/d IJssel
marijke.paul@hetnet.nl
www.nwvk.nl

Limburg

Jo Queis
Spaanse singel 2
6191 GK Beek

Libellenwerkgroep Limburg

Dhr. J.T. Hermans
Hertestraat 21
6067 ER Linne

De Top van Limburg

Ger Beumeler
Pr. Beatrixstraat 24
6591 EX Gennep
g.beumeler@planet.nl

De Lokker

Petra Veraart
St. Janstraat 100
4714 EJ Sprundel
petra.veraart@planet.nl

Mark en Leij

Frans Vermeer
Ghil 4
5111 ED Baarle-Nassau
studie@markenleij.nl

De Marne

Dirkje Stoltenborgh
Leensterweg 31
9977 PA Kloosterburen
stoltenborgh@veteranen.nl

Vlinder- en libellenwerkgroep Nieuwkoop-Noorden

Paul van Hoek
Molenstraat 37
2461 AE Ter Aar
pvanhoek@worldonline.nl

IVN Nijkerk

Lydia Berghuis
Putterbrink 2
3881 LK Putten
bhkoopman@zonnet.nl

Noord-Kennemerland

Els Swart
Bakkersweg 20
1852 EE Heiloo

Noordoost-Overijssel

Egbert Pullen
Rembrandtstraat 82
7771 XJ Hardenberg
egbert.pullen@hetnet.nl
home.hetnet.nl/~m-pullen

WERKGROEPEN

Noordoost-Veluwe

Els Koopmans-Grommé
Bongerdplein 1
8162 AW Epe
e.d.van.dissel@hccnet.nl

Noordwest-Veluwe

Bert Beens
Van Lennepstraat 11
3842 XW Harderwijk
bertbeens@wanadoo.nl

Oss

Cun Wijnen
Wijststraat 15
5384 RA Heesch

Otterlo

Marike van de Pol
Elspeterweg 78 a
3888 MX Uddel
marike@hetnet.nl

Libellenwerkgroep

Overijssel

Evert Ruiter
Houtmanstraat 10
8023 EA Zwolle

Schoonebeek

Conny Mazee
Europaweg 43
7761 AA Schoonebeek
co.bosch@hccnet.nl

Utrecht

H. Hendriks
J. de Bekastraat 2
3514 VM Utrecht

Voorne-Putten

Jolanda ten Thije
Orion 47
3225 GL Hellevoetsluis
jtenthije@hetnet.nl
www.knnv.nl/voorne/03-werk-groepen/c-vlinderwg/VlinderWG.htm

Insectenwerkgroep KNNV

Waterweg Noord

Jan Scheffers
Van der Hoevenstraat 2
2671 EG Naaldwijk

't Duumpje

West-Zeeuwsch-Vlaanderen

Anna Almekinders
Olieslagersweg 1
4525 LC Retranchement
vlinders@duumpje.nl
www.duumpje.nl

Woerden

Mieke de Haan
Van Teylingenweg 148
3471 GH Kamerik
m.dehaan3@freeler.nl

IJhorst

Frank van der Ende
E. Vosland 12
7951 CM Staphorst
frankvderende@hetnet.nl

Zaanstreek

Mevr. H. Roode-Woudstra
Postbus 223
1500 EE Zaandam

**Vlinder- en libellenwerk-
groep Zeeland**

Anton Baayens
Grote Abeele 40
4388 VW Oost Souburg
famba@zeelandnet.nl
clubnet.zeelandnet.nl/vlinder

**Zeeuws-Vlaanderen
(Oost)**

Joop de Bakker
Pastoor Willemsstraat 5
4586 AJ Lamswaarde

Zuid-Kennemerland

Jacques Clemens
Vogelenzangseweg 366
2114 CL Vogelenzang
jcl@quicknet.nl
www.knnv.nl/haarlem/dagvlin-
derwerkgroep.htm

**Libellenwerkgroep
Zuid-Kennemerland**

F. Koning
M. Hobbemastraat 37
2102 BJ Heemstede
koning.f@wolmail.nl
www.knnv.nl/haarlem/libellen-
werkgroep.htm

Zoetermeer

Anja van Beek
Turfberg 16
2716 LT Zoetermeer
famvbeek@wanadoo.nl

Zuidwolde

Jan de Haas
Jan Westerhuisstraat 2
7924 RE Veeningen
j.a.dehaas@hetnet.nl

**Libellenwerkgroep
Friesland De Hynstebiter**

E. Peter de Boer
Postbus 3
9244 ZN Beetsterzwaag
www.hynstebiter.nl
e.p.de.boer@fryskegea.nl